Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto
MTK ry

Lausunto

29.11.2017



EDUSKUNTA
Maa- ja metsätalousvaliokunta

**Asia: E 49/2017 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission työohjelma 2018; alustavia näkemyksiä**

MTK kiittää mahdollisuudesta kommentoida kansallista valmistelua, jossa linjataan Suomen kannanottoja komission työohjelmaan vuodelle 2018. Valtioneuvoston kanslia on koonnut laajan listan asioita perusmuistioonsa. Työohjelmaan liittyen on kuitenkin hyvä katsoa laajemminkin komission työohjelmaa koskevia tekstejä, jotta toiminnan laajuus hahmottuisi paremmin. MTK tukee lähtökohtaisesti komission työtä ja vuoden 2018 työohjelmassa esiin nostettuja asioita.

Vuosi 2018 on nykyisen komission työn viimeistelyä, mutta pitää kuitenkin edelleen maa- ja metsätalouden kannalta tärkeitä aloitteita sisällään. Eniten odotettu esitys on EU:n maatalouspolitiikan uudistusehdotus, josta lainsäädäntöversio on luvattu kesälle 2018. Maatalouspolitiikan ydin muodostuu pitkälle toukokuussa annettavan monivuotisen rahoituskehyksen (MFF), ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimeenpanon ja kauppapolitiikan muodostamasta kehikosta. Elintarvikeketjun sisäisen työn kannalta tärkein EU-aloite on maaliskuulle luvattu ruokaketjun epäterveisiin menettelyihin puuttuva lainsäädäntöesitys.

**Parlamentti ja neuvosto ovat käsitelleet tämän vuoden aikana ilmasto- ja energiapolitiikkaa**, erityisesti Pariisin ilmastosopimuksen toimeenpanoon liittyviä toimenpiteitä sekä LULUCF- ja REDII -ehdotuksia, joilla on tärkeä merkitys suomalaisen biotalouden kehitysmahdollisuuksille. Osa tästä paketista siirtyy vuodelle 2018 ja rinnalla tehtävä EU:n biotalousstrategian päivitys omalta osaltaan tarkentaa Suomelle tärkeää EU:n metsästrategiaa, jossa EU:n elinkeinopoliittinen vastuu pitää selkeyttää paremmin osana strategiatyötä.

Komission on laajasti sitoutunut kiertotalouteen, jossa suomalainen lähestymiskulma kytkee biotalouden olennaiseksi osaksi kiertotaloutta. Pitkällä aikavälillä kiertotalous on välttämättömyys. Ravinteet on saatava kiertoon ruokahuollon turvaamiseksi, mutta tuotantoresurssejamme ei voida riskeerata kiertoravinteiden epäpuhtauksien takia. Orgaanisten lannoitteiden uudet säännöt ovat tässä avainasemassa.

Maa- ja metsätaloudelle on tärkeää, että rinnakkaiset lainsäädäntöhankkeet johtavat samaan suuntaan ja vältytään koherenssiongelmilta.

**Aikaikkuna komission prioriteettien toteuttamiseen umpeutuu**

Komission työohjelma 2018 esiteltiin lokakuussa sisältäen 14 kuukauden ajanjakson ensi vuoden loppuun asti. Käytännössä nykyisen komission ja parlamentin aikana käsiteltävät asiat on tarkoitus esitellä ennen 18.5.2018. Jos esitykset jäävät myöhäisempään ajankohtaan, on niiden läpivienti laajasta

lausuntokierroksesta ja yhteispäätösmenettelyn alaisista asioista hyvin epävarmaa, jopa mahdotonta.

Nykyinen komissio on keskittynyt aikaisempaan verrattuna vain muutamaan asiakohtaan. Tämä on helpottanut asioiden tuloksellista läpivientiä. Maa- ja metsätalouden osalta monet meneillään olevat asiat ovat erittäin tärkeitä. Biotalous ja digitalisaatio ovat maa- ja metsätalouden kannalta politiikkavalmistelun ydintä. Hyvin kuvaavaa maa- ja metsätalouden roolille on uusien hankkeiden lista, jossa on monta maa- ja metsätaloudelle oleellista asiaa heti ensimmäisen vuosipuoliskon työlistalla.

**Maatalousuudistuksen sisältöehdotukset odottavat monivuotisen rahoituskehyksen linjauksia.** Komission tiedotteessa viitataan monessa kohdassa vuoden 2025 jälkeiseen tilanteeseen. Tämän voi tulkita monella tavalla. Kun komission puheenjohtaja Juncker on puhunut vain 2020 jälkeisestä budjettikehyksestä, on hyvin mahdollista, että budjettikeskustelu on enemmän sillan rakentamista nykyisen budjettikehyksen ja 2025 jälkeisen ajan välille.

Suomi on tehnyt rahoituskeskusteluun maatalouspolitiikan kannalta erittäin vaikeasti ymmärrettävän linjauksen: ”*Suomen lähtökohta on, että Britannian ero huomioidaan täysimääräisesti rahoituskehyksen kokonaistasossa. Rahoituksen tulee vastata paremmin ajankohtaisia tarpeita, erityisesti muuttoliikettä ja puolustusyhteistyötä. On erittäin tärkeää, että komissio jatkaa sisäisen turvallisuuden edistämistä. Sisäisen turvallisuuden rajat ylittävien uhkien, erityisesti terrorismin, torjumiseksi on oltava yhteisiä keinoja. EU:n ja jäsenmaiden on parannettava yhteistyötään.*” **Tällä tavalla on vaikea päästä EU:n vaikuttamisen ytimeen eikä nettosaajien asemaa voida kohtuuttomasti heikentää ilman seurannaisvaikutuksia vietäessä eteenpäin Suomelle tärkeitä asioita.**

MTK:n mielestä yhteisen maatalouspolitiikan ydin on yhteinen rahoitus. Ilmasto-, ympäristö ja markkina-paineiden keskellä maatalous tarvitsee jatkossakin vahvan yhteisen maatalouspolitiikan, jossa on varattu riittävästi varoja suoriin tukiin, maatalouden ja maaseudun elinkeinojen kehittämiseen ja maaseudun elinvoimaisuuden kehittämiseen. MTK korostaa, ettei yhteisistä sisämarkkinoista voi viedä pohjaa, kun samalla vaikeutettaisiin EU:n mahdollisuuksia neuvotella keskitetysti kauppasopimuksista.

MTK huomauttaa, että Suomen kannalta on tärkeää puolustaa maatalouden perusrahoitusta. Se on niin kuluttajien, maaseudun ja maatalouden yhteinen etu. Suorat tuet ovat merkittävää viljelijöiden perustuloa, jolla tuotetaan ekosysteemipalveluita, hoidetaan niin maata, ympäristöä kuin eläimiä tiukoissa EU:n ja kansallisten vaatimuksien puitteissa. Eurooppalaiset tuotantostandardit nostavat tuotantokustannuksia ja tuontisuojan takanakin hintakilpailutilanne on vaikea. Maatalous ja aluepolitiikka ovat tärkeitä EU-jäsenmaksun vastapainoksi saatavaa jäsenmaksupalautusta, kuten Valtioneuvoston EU-vaikuttamisstrategiassa 2018 todetaan ”*Maaseudun kehittämisrahoituksella on suuri merkitys Suomen nettomaksuasemaan saantomme ylittäessä selvästi maksuosuutemme.*” **MTK esittää, että tulevan kauden rahoituskehyksen kokonaistaso voidaan nostaa 1,2 prosenttiin jäsenmaiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta.**

**Elintarvikeketjun paremman toimivuuden takia EU on sitoutunut antamaan lainsäädäntöehdotuksen epäterveiden kauppatapojen torjumiseksi.** Tämä on rinnakkainen lainsäädäntöhanke kansalliselle valmistelullemme. Se on kuitenkin välttämätön, jotta EU-tasolla ongelmakohtiin voitaisiin puuttua myös rajat ylittävissä arvoketjuissa. Lainsäädäntöaloite tukee myös omalta osaltaan tavoitetta markkinahintojen kohenemiselle, jotta viljelijöiden tulotaso voitaisiin turvata samaan aikaan kun tukijärjestelmien rahoitus on merkittävästi kaventunut

**EU haluaa itselleen globaalin kaupan johtajuuden.** Viime päivät ovat osoittaneet, että työohjelman mukaisesti EU yrittää edetä kaikilla rintamilla yhtä aikaa. USA antaa omalta osaltaan tähän hyvin tilaa,

mutta EU:n kauppaneuvotteluinto on kriittisillä rajoilla. WTO-neuvotteluissa EU on liittoutunut Brasilian kanssa luodakseen sisäiselle tuelle rajoitteita ja samalla saavuttaakseen läpinäkyvyyttä mm. kehitysmaiden ruokaturvallisuusaloitteelle.

Kahdenvälisissä kauppaneuvotteluissa on siirrytty bilateraalineuvotteluihin perinteisten maatalousviejämaiden kanssa. Komission omatkin selvitykset osoittavat, että erityisesti Mercosur-maissa neuvottelukumppanit eivät ole valmiita täyttämään EU:n laatuvaatimuksia elintarviketurvallisuudessa. Tarkastuksissa on löydetty niin lääkeaineita, hormoneja kuin taudinaiheuttajia puhumattakaan korruption aiheuttamista ongelmista. Tämä ei ole kuitenkaan ole estänyt EU:ta olemasta aloitteellinen ja tekemällä lisämyönnytyksiä maataloudessa.

**Tällä hetkellä mitään kauppasopimusta ei saada sovittua ilman oleellisia myönnytyksiä maataloudessa.** Eurooppalainen maatalous tarvitsee tasapuoliset mahdollisuudet kilpailuun sisämarkkinoilla, jolloin kuluttajien vaatimuksista johdetut eläinten hyvinvointi ja muut tuotantosäännökset eivät voi olla vain eurooppalaisten tuottajien noudattamia sääntöjä. Antimikrobiresistenssi on kaikilla kansainvälisillä foorumeille nyt puheenaiheena. **Elintarvikkeiden vapaamman liikkuvuuden tavoitteissa on myös antimikrobiresistenssi nostettava kauppapolitiikan agendalle.**

**Kannatamme kaupankäynnin vapauttamista, mutta eurooppalaista kestävää ruuantuotantoa, ruokaturvallisuutta eikä ruokaturvallisuusviranomaisten luotettavuutta EU ei voi uhrata kauppaneuvotteluissa.**

Brysselissä 29.11.2017

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Juha Ruippo
Johtaja
MTK Brysselin toimisto